

Leczenie wad wzroku

W leczeniu wad wzroku u dzieci stosuje się szkła okularowe, soczewki kontaktowe, rzadko zabiegi. W przypadku krótkowzroczności wykorzystywane są soczewki rozpraszające wklęsło-wypukłe (minusowe). Nadwzroczność leczona jest z użyciem soczewek skupiających (plusowych), z kolei w terapii astygmatyzmu u dzieci korzysta się z soczewek sferocylindrycznych lub cylindrycznych. Leczenia nie wymaga wada niższa niż 1 dpt. Ważne, aby dziecko było pod stałą kontrolą okulistyczną.

Profilaktyka

Aby zmniejszyć ryzyko rozwoju wad wzroku u dziecka, powinno się m.in.:

- wykonywać przerwy w pracy wzrokowej;
- dbać o dobre oświetlenie miejsca pracy wzrokowej;
- stosować ćwiczenia rozluźniające napięcie akomodacyjne, np. kilkuminutowe patrzenie na daleki obiekt;
- utrzymywać prawidłową odległość oczu od ekranu komputera czy książki
- chronić oczy przed promieniowaniem słonecznym

Wady wzroku

Ulotka dla Rodzica i małego pacjenta

Narząd wzroku- okno na świat dziecka

Narząd wzroku jest jednym z ważniejszych organów zmysłu człowieka. Możliwość dobrego widzenia ma wpływ na prawidłowy **rozwój dziecka**, naukę, stanowi o jakości życia. Wady i dysfunkcje cech narządu wzroku powodują opóźnienia w rozwoju psychoruchowym i utrudniają start szkolny, są również przyczyną problemów w opanowaniu nauki czytania i pisanie. Jest to jasne gdy zrozumiemy że około 85 % informacji zdobytych niewerbalnie przyswajamy **obserwując** otoczenie!

Jak widzą dzieci?

Badania prowadzone na noworodkach, pokazują duży rozrzut wartości i rodzaju wad wzroku, co m.in. przypisuje się dużej rozbieżności stanów dojrzałości rozwoju gałek ocznych w momencie narodzin. Oczy prawidłowo rozwinięte charakteryzuje występowanie nadwzroczności lub rzadziej miarowości. Krótkowzroczność natomiast częściej pojawia się wśród wcześniaków u których oczy nie są dostatecznie rozwinięte. Nadwzroczność stopniowo powinna zanikać w miarę dojrzewania narządu wzroku. Do wykrycia zaburzeń w tym procesie służą wystandaryzowane **badania przesiewowe**.

Badania przesiewowe

Pierwsze badanie okulistyczne dziecko przechodzi zaraz po narodzinach – na podstawie badania fizykalnego ocenione zostaje dno oka, jego struktura i symetria gałek ocznych. Takie badanie pozwala wychwycić pewne wrodzone nieprawidłowości narządu wzroku. Jeśli nie ma przesłanek do wcześniejszej wizyty, kolejne profilaktyczne badanie wzroku dziecko powinno przejść pomiędzy drugim a trzecim rokiem życia. Następne badania wykonywane są, kiedy dziecko osiągnie 4 i 6 lat, w czasie tzw. bilansu. Do badań tych wykorzystywane są optotypy z wizerunkami zwierząt czy przedmiotów, które dziecko siedzące w odpowiedniej odległości z zasłoniętym okiem ma rozpoznać. W przypadku nieprawidłowości dziecko zostaje skierowane do okulisty. Ten przeprowadzi bardziej szczegółowe badania.

Badania przesiewowe

Następne badania wykonywane są, kiedy dziecko osiągnie 4 i 6 lat, w czasie tzw. bilansu. Do badań tych wykorzystywane są optotypy z wizerunkami zwierząt czy przedmiotów, które dziecko siedzące w odpowiedniej odległości z zasłoniętym okiem ma rozpoznać. W przypadku nieprawidłowości dziecko zostaje skierowane do okulisty. Ten przeprowadzi bardziej szczegółowe badania, w tym m.in. oceni dno oka i soczewki, wykona cover test (sprawdzi, czy dziecko nie zezuje, weryfikuje zdolność widzenia barwnego w trójwymiarze).

Rodzaj i wielkość wady wzroku określa się dzięki skioskopii (retinoskopii), która sprawdza kierunek i zakres błędów refrakcji lub refraktometrii (potocznie zwanej komputerowym badaniem wady wzroku). Dzieciom przed badaniem podawane są krople do oczu znoszące akomodację. Wzrok bada się następnie w momencie rozpoczęcia nauki w szkole i na dalszych etapach edukacji, w tym m.in. w 10, 13, 16 i 18 roku życia.

Rodzaje wad wzroku

Plusową wadą wzroku jest nadwzroczność. Charakteryzuje się ona tym, że promienie świetlne po przejściu przez ośrodki optyczne oka skupiają się za siatkówką. Może to wynikać z za krótkiej gałki ocznej lub z małej mocy łamiącej układu optycznego. Wadę tę stwierdza się u około **90% małych dzieci**. Najczęściej jest to mała nadwzroczność, która nie powoduje dolegliwości. Nadwzroczność na poziomie 0,50–1,50 dioptrii według literatury jest wartością oczekiwaną w przypadku dzieci rozpoczynających naukę w szkole.

Minusową wadą wzroku jest krótkowzroczność. Charakteryzuje się ona tym, że promienie świetlne po przejściu przez ośrodki optyczne oka skupiają się przed siatkówką. Na rozwój krótkowzroczności mają wpływ czynniki genetyczne i środowiskowe. Oto przykładowe z nich: nadmierne wypukła rogówka, co powoduje zbyt silne załamywanie światła, za duża długość gałki ocznej, długotrwała praca oczu z bliska..

Rodzaje wad wzroku

Astygmatyzm inaczej nazywany jest niezbornością. Charakteryzuje się zaburzoną symetrią obrotową oka. Układ optyczny nie ma jednego punktowego ogniska i nie jest dobrze zogniskowany na siatkówce. Najczęściej przyczyną tej wady wzroku jest nieprawidłowe ukształtowanie przedniej powierzchni rogówki. Rzadziej spowodowana jest deformacją gałki ocznej przez ucisk czy zmiany w mięśniach gałkoruchowych..

Objawy – na co zwrócić uwagę

Dziecko najczęściej nie powie samodzielnie że źle widzi, dlatego rolą rodzica i lekarza jest odpowiednio wczesne zauważenie symptomów mogących świadczyć o wadzie wzroku. Należą do nich:

- Jawne ciągłe lub okresowe uciekanie oka
- Mrużenie oczu
- Bóle głowy, bóle oczu
- Zamykanie lub zasłanianie jednego oka
- Epizody podwójnego widzenia
- Pieczenie, swędzenie, łzawienie oczu
- Pociąganie oczu
- Szybkie zmęczenie przy czytaniu
- Słabe zdolności czytania
- Słaba koordynacja oko–ręka
- Brak prawidłowej oceny odległości
- Przybliżanie przedmiotów bardzo blisko
- Zamazany obraz po dłuższym wysiłku wzrokowym
- Powolne wyostrzenie obrazu przy każdorazowej zmianie odległości obserwacji
- Skarżenie się na zmęczenie ogólne lub zmęczenie oczu podczas wysiłku wzrokowego
- Bóle głowy podczas czytania
- Poruszanie głową podczas czytania
- Łączenie się (zlewanie) słów przy czytaniu
- Omijanie linijek tekstu/wyrazów podczas czytania
- Używanie palca do wskazywania czytanego tekstu
- Problemy z utrzymywaniem uwagi